Laurenţiu NISTORESCU
ŞI NU-ŞI VA DA VINUL VIA VERDE PE GRUI

Două pietre în paful drumului: aproape rotunde, aproape identice, aproape una de alta. Praf e mai mult sub ele decât peste - şi alte pietre nu-s pe drum. Nici umbră n-au, e miezul zilei. Sclipirile le sunt ca scufundate-n apă. Cine să mai creadă c-ar însemna ceva? Le lovi cu piciorul.
“Stai.”
Din tulburarea aerului se iviră doi bărbaţi palizi. Unul din ei îşi purta braţul în eşarfă şi părea că dormise. Celălalt se apropie mai mult. Îi întinse actele.
“Nu e nevoie.”
“Atunci, pot să trec?”
“Nu. Drumul ăsta nu mai duce niciunde.”
“De ce?”
Regretă imediat întrebarea, privirea celuilalt arăta mai mult decât supărare.
“Am pus noi barieră.” Şi, răsucit spre cel pe care-l însoţea: “Să se întoarcă la maşina cu care a venit, nu?”
“N-am venit cu maşina, sunt pe jos.”
Una din pietre căzu departe de marginea drumului, într-un loc unde ajunseseră mai întâi bucăţi de asfalt. Îşi pierduse rotunjimea şi era murdară. Deasupra ei, smulsă de bătaia aerului, mai plutea, crudă, o frunză de viţă. Părea ca şi când...

“O să plouă”, spuse cantonierul. Stătea pe bancă şi continua să-şi numere banii. Băiatul care i-a adus se făcea că aşteaptă, încercându-şi echilibrul pe şine. I-ar fi plăcut să fie timp frumos.
“N-o să plouă”, spuse nevasta cantonierului. Ieşise cu găleata după apă.
Tânărul zâmbi şi se aşeză pe capătul unei traverse:
“Sunt toţi, nene?”
“Da; puteau să mai fie.” Cantonierul îşi mormăise răspunsul abia când fu să intre-n casă. La ieşire era mai vesel: “Tu eşti băiatul cel mare?”
“Eu lucrez tot la staţie. Mi-au dat banii că aveam drum pe-aici.”
“Aşa; casierul n-are decât fete. Bei ceva?”
Nu aşteptă răspunsul; un ţârâit strident îl duse iar înăuntru.
...ca şi când ar fi venit toamna.
De dinăuntru se auzi o ceartă înăbuşită, ceva trântit - şi femeia se strecură afară. Cantonierul ieşi mai târziu, când a auzit lătratul câinelui. Adusese sticla şi-o cană.
“Latră degeaba, s-a anulat cursa. D-asta m-au sunat.”
Băiatul coborâse de pe terasament să mângâie animalul. Primi cana. Câinele mârâi deranjat, se dădu mai încolo şi continuă să latre.
“E o cruce la drum, am văzut-o când veneam din sat. A murit cineva?” Ţinuseră vinul la rece.
“Crucea de la râpă?” Femeia se întorsese din spatele casei: “E veche, eu sunt din sat şi tot aşa o ştiu.”
“Închide geamurile”, o mână bărbatul. “Vine furtună.”
Băiatul căută în jos - şi găsi umbra lăţită peste deal a norului.
Se adăpostiră toţi trei între roţile maşinii; tabla suna deasupra, mitraliată de grindină.
“De la fermă vii?”
“Nu, din sat. Mergeam la canton.”
Celălalt îşi privi însoţitorul.
“Încotro e cantonul? E departe?”
“Dacă tai peste dealul viilor, mai e puţin.”
“Peste care deal? Aici toate se numesc la fel.”

“Încolo” - şi, răsucindu-se să arate direcţia, văzu cum drumul se dizolva în apă.
Mai tună de câteva ori, apoi întunericul se linişti. Pe tavan, becul cu lumină oarbă continua să penduleze.
“Trebuie să scot nişte traverse.”
Femeia nu înţelese şi nu se dezlipi de lângă geam.
“Auzi, trebuie să scot nişte traverse în dreptul cantonului.” Cantonierul se ridicase.
“Nu se poate să le scoţi. N-ai cu ce.”
Un fulger surd lumină fereastra. Băiatul se ridică şi el:
“Aţi văzut? Un meteorit.”
“Trebuie să le scot.” Şi cantonierul deschise uşa; afară nu ploua.
Toamna era încă departe. Se bucură: îi era teamă de frunzele moarte. Porni să urce dealul prin via răvăşită. Salcâmul cu un cuib pe creanga uscată rămase în urmă.
Topită pe dealuri, apa se scurgea-n drum, ruginie. Sub apă asfaltul pârâi lung, amestecând-o cu noroi.
“E undeva pe-aici o râpă” - dar înţelese că nu se puteau adăposti acolo. Vântul se-nteţise şi strecura printre stropii de gheaţă şiruri de frunze. Îşi trase picioarele sub maşină, ghemuindu-se.
Fulgeră iar. Fără zgomot, pe locul drumului apăreau buturugi. Unele se desfăceau în aer; o rădăcină căzută lângă el îl stropi.
“Trenul ar fi să vină seara”, spuse cel cu eşarfă. Hotărât să vorbească, glasul îi sunase răguşit.
Celălalt îşi îngropă faţa în palme şi clătină din cap - a acord sau speranţă. Deasupra lor, un tunet repetat sfâşie cerul.
Când deschise ochii din nou, ploua mărunt. Privi de după roată: apele groase, vişinii se trăgeau spre râpă. În urma lor, drumul creştea iar, cârpit de butuci de vie. Cei doi ieşiseră în ploaie; se întinse să-i vadă şi zări cerul rupt, atârnând în vânt pe coama dealului.
Eşarfa rămăsese lângă el, sub maşină - şi cel care-o purtase se aplecă să-i spună:
“Ar trebui să nu ne-auzi. Încerci să dormi?”
Farul îi fulgeră privirea. Se aplecă. Retina-i reţinuse, însă, ca o siluetă conturul luminii. Urmări şina, îi unduia pe lângă palmă.
Câinele se porni iar să latre. Cantonierul striga înfundat - nu-nţelese. Pământul curgea de sub el, suspendându-l. Apucă de şină cu ambele mâini; deasupra, aerul răsufla adânc. Lumina se stinse. Îi păru că mai strigă cineva. Paşi grei se auzeau spre canton. Simţi o apăsare pe piept, apoi pământul printre traverse. Se-ntinse-n lungul şinei. Apăsarea crescu şi, ca să poată respira, deschise gura.
Undeva, câinele tăcuse, iar casa, dând să se-ndoaie, zgâria bezna. Îşi ridică braţul: deasupra lui, întunericul avea substanţă.
Îl mai strigau - prea de departe.
Poate că iarba de jos e udă, ca-n dimineţile-acelea când plouă. Dar de căldura lui s-ar fi oprit şi ploaia. Îşi descleştă palma şi se lăsă să cadă.
“Te poţi trezi?”
Se trezi: era celălalt. “Ce facem acum?”
“Trebuie să fac ce doreşti. Voiai să mergi la canton?”
Tot ud şi sângeriu, asfaltul se deschidea pentru butucii de viţă înfrunziţi. Porniră pe jos, maşina dispăruse cu primul.
“Atunci să nu ne grăbim. Oricum, am pierdut cursa.”
Retras pe coama dealului, norul ascundea ceva.
“Nu ne putem grăbi.”
Coloana îi ajunse după râpă. Ofiţerul din camionetă le ceru actele şi îi pofti să urce. Porniră mai departe, trecând cât puteau peste via din drum.
“Sunteţi de-aici?”

“Oarecum.” Trebui să se ferească de-o coardă de viţă. “Ai mei sunt din sat.”
Coarda îl plesni pe celălalt, ca un bici. Îşi acoperi cu palma mâneca ruptă. Văzându-l sângerând, ofiţerul îi dădu o batistă.
Coloana se oprise, motociclistul din faţă făcea semn că ajunsese la calea ferată. Coborâră şi ei şi se apropiară. De partea cealaltă, cantonierul şi nevasta aşteptau lângă ruinele casei.
“Ce s-a întâmplat?”
“Furtuna.”
Ofiţerul se aplecă să cerceteze dârele paralele ce-ntretăiau calea ferată pe unde lipseau traverse. Le urmări cu privirea: veneau din spatele cantonului şi se pierdeau în iarba de pe deal.
“Aţi fost singuri?”
“Mai era...” - şi femeia se opri. Ofiţerul aşteptă.
“Mai era câinele”, spuse cantonierul, “dar era-n casă. A murit.”
“Bine. O să v-ajutăm să strângeţi ce se mai poate şi vă ducem în oraş.” Le făcu semn câtorva subalterni să urce pe coastă.
Putea să se aşeze aici, în umbra tufelor: pământul era cald şi era linişte. Îi plăceau colierele din muguri de flori. Mai sus începeau viile, care ţineau până departe, în sat. Le mulţumi în gând.
“Se mai vede cineva?”
Unul din ei îi zări dincolo de vie, îmbrăţişându-se. Făcu şi el semn că nu. Coborâră cu toţii, se dăduse semn de plecare.
Ofiţerul îi înapoie actele.
“O să treacă un tren mai târziu, puteţi să-l aşteptaţi aici: va opri. Celălalt unde-i?”
“Nu ştiu, eu eram singur”, spuse, împingând cu piciorul o piatră spre şină.
“Ar fi păcat să dispară”, adăugă ofiţerul, aplecându-se să-şi culeagă batista. “Ştiţi, avea actele false, de-aceeaşi culoare cu sângele.”
“Albastre?”
Se ridică şi rămase aplecat deasupra ei.
“Ţi-e sete?” Era din nou amiază.
O pasăre plană spre ei şi se ascunse-n ramurile arbuştilor.
“Ai văzut-o? Ştii de unde venea?”
“De la pomul de-acolo?” Arătase spre salcâmul dintre vii.
“Aha! E a ta, a apărut o dată cu tine.”
“Mi-e sete.”
Se ridică de tot: “Ştii, cred că nu-i nici o fântână pe-aici. Dar sunt viile şi nu se poate să nu găsesc apă. Cei care sapă aici au obiceiul să-ngroape sticle, ca să le ţină reci.”
Se pregăti să plece.
“Stai!”
“Ce e?”
“Să nu pleci prea departe... Dacă pleci departe, pasărea va plânge şi nu-şi...”
“Ştiu: când veneam încoace am citit titlul.”
Şi se aşeză din nou alături. o
("Paradox" [nr. 14], 1989)